

Állásfoglalás értékpapírosítás keretében történő követelésátruházásnak a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvény (Khrtv.) szerinti megítélésével kapcsolatban.

I. A JOGKÉRDÉS

A hagyományos értékpapírosítás keretében egy speciálisan eszközvásárlásra létrehozott gazdasági társaság (különleges célú gazdasági egység – **KCGE**) részére ellenérték fejében történő követelésátruházás esetén a referenciaadatokat (az értékpapírosításba bevont szerződéseket) – mivel a KCGE nem minősül a Khrtv. értelmében referenciaadat-szolgáltatónak, azaz a követelésátruházás szektoron kívülre történik – törölni kell-e a központi hitelinformációs rendszerből (**KHR**).

II. AZ ÁLLÁSFOGLALÁST KÉRŐ ÁLLÁSPONTJA

Az állásfoglalást kérő az állásfoglalás kérésében beidézett jogszabályok (Értékpapírosítási rendelet¹, Tpt.², Hpt.³, Khrtv.) rendelkezései alapján arra a következtetésre jutott, hogy az értékpapírosítási tevékenység olyan részcelemek sorozatából álló folyamat, amelynek egyes részei nem tartoznak a részlemek jellegétől függően különböző törvények hatálya alá. Az értékpapírosítás egy sui generis tevékenység, amely a hazai ágazati jogszabályok tekintetében a Tpt. hatálya alá tartozik. Ezt az álláspontot támasztja alá, hogy a Tpt. 232. §-a értékpapírosítás keretében történő követelésátruházásról rendelkezik, ezzel is hangsúlyozva azt, hogy az értékpapírosítás keretében történő követelések átruházása nem egy önálló jogi megítélés alá eső követelésátruházási tevékenység, hanem az értékpapírosítási tevékenység szükségszerű részmozzanata. A pénzügyi közvetítőrendszert érintő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2018. évi CXXVI. törvény indokolása is kiemeli, hogy "a követelésportfólió átruházása az értékpapírosítás folyamatának sarkalatos pontja".

Mindezek alapján az állásfoglalást kérő álláspontja szerint az értékpapírosítás keretében történő követelésátruházás nem minősül a Hpt. 3. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi szolgáltatásnak és nem minősül a Hpt. 3. § (1) bekezdés I) pontja szerinti követelést vásárlási tevékenységnek.

Az állásfoglalást kérő álláspontja szerint az értékpapírosítás keretében történő követelések valódi és teljes körű átruházásával, a követeléseknek a referenciaadat-szolgáltató pénzügyi intézmények könyveiből történő kikerülésével megszűnik e pénzügyi intézmények referenciaadat-szolgáltatói minősége, ugyanakkor a Tpt. által szabályozott KCGE – amely számára a Tpt. tevékenység kizárólagosságot ír elő, azaz a tevékenység jellegéből fakadó kockázatok csökkentése és a teljes transzparencia érdekében a társaság az értékpapírosításon kívül más tevékenységet nem végezhet – a követelésátruházást követően nem válik a Khrtv. 2. § (1) bekezdés f) pontja szerinti referenciaadat-szolgáltatóvá. Mindezekre tekintettel a Khrtv. 8. § (3) bekezdése alkalmazása látszik indokoltnak, amely alapján a referenciaadatokat a KHR -ből törölni kell.

Az állásfoglalást kérő álláspontja értelmében ugyanakkor a jogkérdés megítélése során nem hagyható figyelmen kívül a Khrtv. 1. §-ában rögzített törvényes cél sem. A pénzügyi intézményeknek ugyanis alapvető, törvény által deklarált érdeke fűződik a megalapozott hitelbírálatához, ezáltal ahhoz, hogy minél alaposabban megismerhessék leendő adósuk fizetőképességét és fizetőképességét, s az ezeket tükröző adatokat (adósságállomány nagysága, szerkezete).

---

¹Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/2402 rendelete (2017. december 12.) az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról

²A tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény

³A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. CCXXXVII. törvény

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Amellett, hogy az MNB egyetért az állásfoglalást kérő azon okfejtésével, miszerint az értékpapírosítás a Tpt. hatálya alá tartozó tevékenység és az értékpapírosítás keretében történő követelésátruházás nem minősül a Hpt. szerinti egyik pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek sem, továbbá, hogy a KCGE – amely nem végezhet pénzügyi szolgáltatási tevékenységet – nem minősül referenciaadat-szolgáltatónak, nem ért egyet az állásfoglalást kérő azon következtetésével, hogy a referenciaadatokat a Khrtv. 8. § (3) bekezdése alapján törölni kellene a KHR-ből, a következők okán.

A Khrtv. 8. § (3) bekezdése szerint a KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás (BISZ Zrt.) haladéktalanul és véglegesen törli a referenciaadatot, ha a referenciaadat-szolgáltató nem állapítható meg, vagy ha tudomására jut, hogy a referenciaadat jogellenesen került a KHR-be.

A tényállás szempontjából fontos alapvetés, hogy a szóban forgó hiteleket egy referenciaadat-szolgáltató pénzügyi intézmény fogja átruházni, hiszen ha az átadó nem referenciaadat-szolgáltató lenne, akkor az eredeti jogviszony alapja nem lehetett volna egy pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szerződés, vagyis nem képezhetne volna tárgyát a KHR adatkezelésének. A KCGE valóban nem minősül referenciaadat-szolgáltatónak és nem is kell a BISZ Zrt. felé adatot szolgáltatnia, de ez nem jelenti azt, hogy így a továbbiakban senkinek ne állna fenn ilyen kötelezettsége. A Khrtv. 2. § (1) bekezdés c) pontja és f) pontjának 1. alpontja alapján⁴ a referenciaadat-szolgáltató az értékpapírosítást követően az állományt kezelő pénzügyi intézmény lesz, amely az eladott követelésállomány kezelésével kapcsolatos feladatait a KCGE-vel kötött szerződésben foglaltak alapján látja el.

A Tpt. 232/A. § (2) bekezdésének e) pontja⁵ a 232/A. § (1) bekezdése alapján megvalósuló követelésállomány átruházása esetén előírja a KCGE számára annak igazolását, hogy rendelkezik hitel- és pénzkölcsön nyújtására engedéllyel rendelkező pénzügyi intézménnyel kötött olyan szerződéssel, amely biztosítja az átruházandó követelésállomány kezelését. Az MNB álláspontja szerint a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. pont c) alpontjában foglaltakra (mely szerint a hitel és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység – egyebek között – a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja) tekintettel kell az értékpapírosítás keretében átruházott követelésállomány kezelésével a KCGE-nek mindenképpen egy hitel- és pénzkölcsön nyújtására engedéllyel rendelkező pénzügyi intézményt megbízni, azaz ez fennáll abban az esetben is, ha a követelésállomány átruházására nem a Tpt. idézett rendelkezése alapján kerül sor. Mivel a követelésállomány kezelése magában foglalja a kölcsönök nyilvántartásával (elszámolásával) kapcsolatos pénzügyi szolgáltatási tevékenységet is, ennek eredményeképp referenciaadatok keletkeznek az állományt kezelő pénzügyi intézménynél. Ezen adatok átadására e pénzügyi intézmény lesz köteles figyelemmel arra, hogy a Khrtv. 2. § (1) bekezdésének c) pontja és f) pont 1. alpontja alapján a szóban forgó követelésállomány tekintetében referenciaadat-szolgáltatónak minősül. A referenciaadat-szolgáltatót terhelő adatátadási kötelezettség az MNB álláspontja szerint a referenciaadatok – követelésállomány kezelése keretében történő – kezelésének tényéből ered és független attól, hogy az ügyletek megjelennek-e a referenciaadat-szolgáltató mérlegében.

A fentiekből következőleg az MNB megítélése szerint nem áll fenn a Khrtv. 8. § (3) bekezdése szerinti azon eset, hogy a referenciaadat-szolgáltató nem állapítható meg, vagy hogy az állományt kezelő pénzügyi intézmény által a KHR-be történő adattovábbítás folytán a referenciaadat jogellenesen kerülne a KHR-be, így a BISZ Zrt.-nek nem kell törölni a referenciaadatot a KHR-ből.

A fenti álláspont esetén azonban értelmezési kérdések merülnek fel a Khrtv. 7. §-ában foglalt rendelkezésekkel kapcsolatban. Ezen rendelkezések tartalmazzák az azon esetben követendő eljárást, amikor a követelésállomány egy másik referenciaadat-szolgáltató részére kerül átruházásra.

---

⁴2. § (1) E törvény alkalmazásában

c) pénzügyi szolgáltatás: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés b)-c), f)-g) és l) pontjában foglalt tevékenységek [...]

f) referenciaadat-szolgáltató:

1. a pénzügyi szolgáltatások legalább egyikét végző pénzügyi intézmény [...]

⁵232/A. § (2) A követelésállomány átruházás engedélyezése iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

e) annak igazolását, hogy a KCGE rendelkezik hitel- és pénzkölcsön nyújtására engedéllyel rendelkező pénzügyi intézménnyel kötött olyan szerződéssel, amely biztosítja az átruházandó követelésállomány kezelését.

A Khrtv. 7. § (1) bekezdése szerint „A 11. és 14. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazása során a lejárt és meg nem fizetett tartozás összegének és időtartamának számítását abban az esetben is folyamatosan kell végezni, ha az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelés egy másik referenciaadat-szolgáltató részére átruházásra kerül”. A Khrtv. 7. § (2) bekezdése szerint „A szerződésből eredő követelést átruházó referenciaadat-szolgáltató köteles a referenciaadat-szolgáltatás teljesítéséhez szükséges valamennyi okiratot és információt átadni a követelést átvevő referenciaadat-szolgáltató részére”. A (3) bekezdés szerint „A KHR-t kezelő pénzügyi vállalkozás a részére átadott referenciaadatot „átruházás referenciaadat-szolgáltató részére” megjegyzéssel látja el, és feltünteti az átvevő referenciaadat-szolgáltató adatait, ha a referenciaadat-szolgáltató az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelést egy másik referenciaadat-szolgáltató részére ruházta át”.

E rendelkezések megvalósulását a KHR adatkezelésének céljára figyelemmel abban az esetben is szükséges biztosítani, amennyiben az adatszolgáltatás tárgyát képező szerződésből eredő követelés nem egy másik referenciaadat-szolgáltató részére kerül átruházásra, márpedig az (1) bekezdés a késedelem számításának folytonosságát jelenleg csak abban az esetben biztosítja egyértelműen, amennyiben a követelés egy másik referenciaadat-szolgáltató részére került átruházásra, a (2) bekezdés jelenleg csak a „követelést átvevő referenciaadat-szolgáltató részére” biztosítja egyértelműen a kapcsolódó okiratok és információk átadását, KCGE-hez került állományt kezelő pénzügyi intézmény részére nem, a (3) bekezdés pedig nem ad iránymutatást arra, hogy hogyan tehet eleget a BISZ Zrt. az ebben a bekezdésben írt kötelezettségének egy olyan esetben, amikor nem referenciaadat-szolgáltató részére történik az átruházás.

Az MNB tájékoztatja az állásfoglalást kérőt, hogy – fenti álláspontjának fenntartása mellett – jogszabálmódosítást kezdeményez azon eseteknek a Khrtv.-ben történő lefedése érdekében, amikor a követelésállomány nem referenciaadat-szolgáltató részére kerül átruházásra.

***

Az MNB felhívja az állásfoglalást kérő figyelmét arra, hogy véleményét kizárólag az állásfoglalás kérdésben rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az állásfoglalást kérő által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag az állásfoglalást kérő tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

2020. június 30.